

Valstybinei energetikos
reguliavimo tarybai
info@vert.lt.

Nr. 30210 -

DĖL NUTARIMO PROJEKTO

AB „Energijos skirstymo operatorius“ susipažino su nutarimo „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2008 m. lapkričio 17 d. nutarimo Nr. O3-187 „Dėl Gamtinių dujų naujų vartotojų prijungimo įkainių skaičiavimo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo“ projektu ir teikia pastabas bei pasiūlymus.

PRIDEDAMA:

1. Pastabų lentelė, 4 lapai.
2. Skaičiuoklė (Skaičiuoklė.xlsx).

Finansų ir administravimo tarnybos direktorius

Augustas Dragūnas

Evaldas Misiūnas, tel. 8 602 63 521, el. p. evaldas.misiunas@eso.lt

---

Klientų aptarnavimas

Klientų aptarnavimo tel. 1852 arba 8 697 61 852*

Nemokama elektros sutrikimų linija 1852

Nemokama dujų tiekimo sutrikimo linija 1804

Svetainė www.eso.lt

*ilgasis numeris apmokestinamas pagal kliento ryšio operatoriaus plano įkainius

Įmonės rekvizitai

AB „Energijos skirstymo operatorius“

Aguonų g. 24, 03212 Vilnius, Lietuva

El. p. info@eso.lt

Juridinio asmens kodas 304151376

PVM mokėtojo kodas LT100009860612

Registrų tvarkytojas VĮ Registrų Centras

E. pristatymas 304151376

AB „ENERGIJOS SKIRSTYMO OPERATORIUS“ (TOLIAU – BENDROVĖ ARBA ESO) PASTABOS IR PASIŪLYMAI VALSTYBINĖS ENERGETIKOS REGULIAVIMO TARYBOS NUTARIMO „DĖL VALSTYBINĖS KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJOS 2008 M. LAPKRIČIO 17 D. NUTARIMO NR. O3-187 „DĖL GAMTINIŲ DUJŲ NAUJŲ VARTOTOJŲ PRIJUNGIMO ĮKAINIŲ SKAIČIAVIMO METODIKOS PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTUI (TOLIAU – NUTARIMO PROJEKTAS)

2020 m. vasario 19 d.

Eil. Nr.	Nutarimo projekto nuostata	Bendrovės / ESO komentaras	Siūlomas pakeitimas
PASTABOS IR PASIŪLYMAI METODIKAI			
1.	<p>15. Įkainis ir įmoka apskaičiuojami vadovaujantis naujo vartotojo sistemos ar dujų sistemos prijungimo prie dujų sistemos sutarties pasirašymo data galiojančiomis, o jei įkainio ar įmokos skaičiavimo metu yra žinomi artimiausių laikotarpių duomenys, įvertinus vartotojo sistemos ar dujų sistemos prijungimo data, ir žinomomis ateities prielaidomis dėl įkainio ir (ar) įmokos skaičiavimo</p>	<p>Atkreipiame dėmesį, jog Bendrovės įkainių ir įmokų apskaičiavimas yra automatizuotas, todėl kiekvienas atskiras numatomos prielaidos ar prielaidų pasikeitimas reikalauja informacinių sistemų pokyčių. Taip pat dažnas prielaidų keitimas didina administracinę naštą ir žmogiškosios klaidos tikimybę.</p> <p>Be to, atsižvelgiant į tai, jog Bendrovės apskaičiuotą įmoką klientas turi teisę sumokėti per 10 k.d. Bendrovė gali susidurti su situacija, kuomet šio periodo metu galimai įvyktų naudojamų parametrų ir prielaidų pasikeitimas.</p> <p>Siūlome naudotis patvirtintomis prielaidomis, taip išvengiant administracinės naštos, klaidų tikimybės ir galimų ginčų.</p>	<p>15. Įkainis ir įmoka apskaičiuojami vadovaujantis Tarybos nutarimo dėl atitinkamo operatoriaus einamųjų ar ateinančių metų kainos ir (ar) pajamų viršutinės ribos nustatymo ar koregavimo priėmimo dieną patvirtintomis ir (ar) skelbiamomis nauje vartotojo sistemos ar dujų sistemos prijungimo prie dujų sistemos sutarties pasirašymo data galiojančiomis, o jei įkainio ar įmokos skaičiavimo metu yra žinomi artimiausių laikotarpių duomenys, įvertinus vartotojo sistemos ar dujų sistemos prijungimo data, ir žinomomis ateities prielaidomis dėl įkainio ir (ar) įmokos skaičiavimo ir naujo vartotojo sistemos ar dujų sistemos prijungimo prie dujų sistemos sutarties pasirašymo data galiojančiu nekilnojamojo turto mokesčio (toliau – NTM) tarifo dydžiu, taikomu pagal 16.2 papunktį</p>
2.	<p>16.1.1. SSO, kaip vidutinės SSO sąnaudos, priskirtos dujotiekių eksploatavimui (Eur/km), skaičiavimuose naudojant SSO vienerių kalendorinių metų prieš įkainių ir ar įmokų skaičiavimą faktines sąnaudas, įvertinus Lietuvos statistikos departamento paskutinį mėnesį prieš įmokų, skirtų vartotojų sistemų, skirtų nebutiniams vartotojams ir (ar) dujų sistemoms skaičiavimą ir (ar) duomenų įkainiams nustatyti pateikimą paskelbtą vartotojų kainų indekso pokytį, lyginant su praėjusių metų tuo pačiu mėnesiu, proc., pakoreguotą efektyvumo rodikliu, kuris yra lygus 1 proc.</p>	<p>Siekiant užtikrinti Metodikos aiškumą dėl naudojamo VKI rodiklio, siūlome keisti 16.1.1. punkto formuluotę ir šį rodiklį sieti su Tarybos atitinkamo struktūrinio padalinio parengtoje pažymoje dėl einamųjų ar ateinančių metų kainos ir (ar) pajamų viršutinės ribos nustatymo ar koregavimo, kurios pagrindu įvyko SSO pajamų lygio patvirtinimas, nurodomu VKI rodikliu. Vadovaujantis tokia praktika, bus užtikrintas vienodas rodiklių taikymas skirtinguose, tačiau tarpusavyje susijusiuose skaičiavimuose bei bus mažesnė administracinė našta dėl rankiniu būdu kas mėnesį perskaičiuojamo VKI indekso bei galimai dėl to atsirandančių žmogiškųjų klaidų.</p>	<p>16.1.1. SSO, kaip vidutinės SSO sąnaudos, priskirtos dujotiekių eksploatavimui (Eur/km), skaičiavimuose naudojant SSO vienerių kalendorinių metų prieš įkainių ir ar įmokų skaičiavimą faktines sąnaudas, įvertinus Tarybos atitinkamo struktūrinio padalinio parengtoje pažymoje dėl einamųjų ar ateinančių metų kainos ir (ar) pajamų viršutinės ribos nustatymo ar koregavimo (toliau – Pažyma), kurios pagrindu įvyko SSO pajamų lygio patvirtinimas, nurodytą Lietuvos statistikos departamento paskutinį mėnesį prieš įmokų, skirtų vartotojų sistemų, skirtų nebutiniams vartotojams ir (ar) dujų sistemoms skaičiavimą ir (ar) duomenų įkainiams nustatyti pateikimą paskelbtą vartotojų kainų indekso pokytį, lyginant su praėjusių</p>

Eil. Nr.	Nutarimo projekto nuostata	Bendrovės / ESO komentaras	Siūlomas pakeitimas
			metų tuo pačiu mėnesiu, proc., pakoreguotą efektyvumo rodikliu, kuris yra lygus 1 proc.;
3.	<p>18. FGDV(I) apskaičiuojama pagal (1) formulę:</p> $FGDV(I) = \sum_{t=0}^T \frac{CF_t}{(1+D)^t} = \sum_{t=0}^T \frac{P_t - CAPEX_t - OPEX_t}{(1+D)^t}; (1)$ <p>čia: CFt – t-aisiais metais operatoriaus patiriami pinigų srautai, sąlygoti naujų vartotojų sistemų, skirtų nebutiniams vartotojams ir (ar) naujų dujų sistemų prijungimo, Eur; CAPEXt – t-aisiais metais operatoriaus patiriamos investicijos, sąlygotos naujų vartotojų sistemų, skirtų nebutiniams vartotojams, ir (ar) naujų dujų sistemų prijungimo, Eur; D – diskonto norma, skirta įvertinti ateities pinigų srautų dabartinę vertę, yra lygi investicijų gražos normai (WACC), apskaičiuotai pagal Tarybos interneto svetainėje skelbiamą WACC, proc.; Pt – t-aisiais metais operatoriaus gautinos pajamos dėl padidėjusių transportuotinių dujų kiekių ir (ar) pajėgumų, sąlygotos naujų vartotojų sistemų, skirtų nebutiniams vartotojams, ir (ar) naujų dujų sistemų prijungimo, apskaičiuotas pagal šios Metodikos 20 punktą, Eur; t – metų skaičius nuo investicijų įgyvendinimo pradžios iki jo ataskaitinio laikotarpio pabaigos; OPEXt – t-aisiais metais operatoriaus patiriamų operacinių sąnaudų padidėjimas, apskaičiuotas pagal šios Metodikos 16 punktą, Eur.</p>	<p>Bendrovės nuomone, į grynąjį finansinį pinigų srautą turi būti gražinta investicijų gražos (ROI) dedamoji, kadangi atsipirkimo skaičiavimuose turi būti įvertinama ir naujiems vartotojams priskiriama investicijų graža.</p> <p>Atkreipiame dėmesį, jog Nutarimoprojekto derinimo pažymoje VŠĮ Centrinės projektų valdymo agentūros išsakyta pastaba: <i><...„Metodikos 20 punkte pateikiamas ROI apibrėžimas, kad – „tai t-aisiais metais operatoriaus investicijų gražos sąnaudų padidėjimas <...>“. Nėra aišku, kokių tikslu įtrauktos šios sąnaudos į FGDV(I) skaičiavimą, kai gražos sąnaudos jau įvertintos kapitalo kaštuose, t. y. taikomoje diskonto normoje. ROI elemento įtraukimas reiškia, kad gražos sąnaudos įvertinamos du kartus, todėl siūlome šį elementą pašalinti.“</i> <u>į kurią Taryba atsižvelgė nėra korektiška</u>, kadangi nėra atsižvelgiama į reguliuojamo verslo specifiką.</p> <p>Investicijų gražos nuo naujų vartotojų dalies įtraukimas į naujų vartotojų įkainius yra būtinas, kadangi jis turi būti eliminuojamas iš gamtinių dujų skirstymo pajamų lygio ir ši suma neturėtų didinti skirstymo veiklos reguliuojamo turto, nuo kurio skaičiuojama investicijų graža, ir atitinkamai skirstymo kainų dydžio. Tuo atveju, jeigu minėta dalis nebūtų įtraukiama į naujų vartotojų įkainius, šią sumą padengtų visi gamtinių dujų skirstymo veiklos klientai (galimai kryžminis subsidijavimas).</p> <p>VŠĮ Centrinės projektų valdymo agentūros pateiktas komentaras, kad „grąžos sąnaudos jau įvertintos kapitalo kaštuose,“ nėra korektiškas, kadangi Nutarimo projekte pateikiamoje skaičiuoklėje kapitalo kaštų padidėjimas 0 (nulinis) periodu kapitalo gražos norma, neturi jokio finansinio poveikio kapitalo investicijoms ir šiuo atveju kapitalo gražos norma lieka neįvertinta.</p>	<p>18. FGDV(I) apskaičiuojama pagal (1) formulę :</p> $FGDV(I) = \sum_{t=0}^T \frac{CF_t}{(1+D)^t} = \sum_{t=0}^T \frac{P_t - CAPEX_t - OPEX_t - ROI_t}{(1+D)^t}; (1)$ <p>čia: CFt – t-aisiais metais operatoriaus patiriami pinigų srautai, sąlygoti naujų vartotojų sistemų, skirtų nebutiniams vartotojams ir (ar) naujų dujų sistemų prijungimo, Eur; CAPEXt – t-aisiais metais operatoriaus patiriamos investicijos, sąlygotos naujų vartotojų sistemų, skirtų nebutiniams vartotojams, ir (ar) naujų dujų sistemų prijungimo, Eur; D – diskonto norma, skirta įvertinti ateities pinigų srautų dabartinę vertę, yra lygi investicijų gražos normai (WACC), apskaičiuotai pagal Tarybos interneto svetainėje skelbiamą WACC, proc.; Pt – t-aisiais metais operatoriaus gautinos pajamos dėl padidėjusių transportuotinių dujų kiekių ir (ar) pajėgumų, sąlygotos naujų vartotojų sistemų, skirtų nebutiniams vartotojams, ir (ar) naujų dujų sistemų prijungimo, apskaičiuotas pagal šios Metodikos 20 punktą, Eur; t – metų skaičius nuo investicijų įgyvendinimo pradžios iki jo ataskaitinio laikotarpio pabaigos; OPEXt – t-aisiais metais operatoriaus patiriamų operacinių sąnaudų padidėjimas, apskaičiuotas pagal šios Metodikos 16 punktą, Eur. ROI_t – t-aisiais metais operatoriaus investicijų gražos sąnaudų padidėjimas, sąlygotas naujų vartotojų sistemų, skirtų nebutiniams vartotojams, ir (ar) naujų dujų sistemų prijungimo.</p>

Eil. Nr.	Nutarimo projekto nuostata	Bendrovės / ESO komentaras	Siūlomas pakeitimas
4		Gražinant ROI dedamąją į grynąjį finansinį pinigų srauto skaičiavimą papildomai reikėtų gražinti paaiškinimą dėl ROI apskaičiavimo.	Investicijų graža (ROI _t) apskaičiuojama pagal (n) formulę: $ROI_t = RAB_t \times WACC;$ čia: RAB _t – sukurto reguliuojamo turto likutinė vertė t-ųjų metų pabaigoje, įgyvendinus investicijas, tenkančias naujo vartotojo sistemai, skirtai nebuitiniams vartotojams, ir (ar) naujai dujų sistemai, apskaičiuota pagal Aprašo reikalavimus, Eur; WACC – laikotarpiui, per kurį planuojama prijungti naują vartotojo sistemą ir (ar) naują dujų sistemą, Tarybos nustatytų operatoriaus kainų ir (ar) pajamų viršutinėms riboms apskaičiuoti naudota investicijų gražos norma, proc.
PASTABOS SKAIČIUOKLEI „BUITINIAI“			
5.	Nusidevėjimo sąnaudos ROI apskaičiavimui	Ši eilutė reikalinga ROI skaičiavimui, kadangi investicijų graža skaičiuojama nuo likutinės turto vertės	Pridedama koreguota skaičiuoklė (įvesties duomenys pažymėti geltonai; koreguoti parametrai/siūlymai – žaliai).
6.	Investicijų gražos sąnaudos nuo įmonės lėšomis sukurto reguliuojamo turto vertės ROI _t , Eur	Žr. pastabą Nr. 3	
7.	Dujotiekių ilgis, km	Koreguotinas pavadinimas į „Dujotiekių faktinis ilgis, km“	
8.	Apmokestinamas ilgis, km	Atsižvelgiant į Metodikoje nurodytą kintamos dalies apskaičiavimą reikia papildyti skaičiuoklę eilute „Dujotiekių apmokestinamas ilgis, km“, pagal kurį yra nustatomas įkainis už metrą.	
9.	P _m , Eur/m	Šio lauko formulės vardiklyje naudoti Nr. 8 pastaboje rekomenduojamą įtraukti lauką.	
PASTABOS SKAIČIUOKLEI „SKIRSTYMAS“			
10.	Nusidevėjimo sąnaudos ROI apskaičiavimui	Ši eilutė reikalinga ROI skaičiavimui, kadangi investicijų graža skaičiuojama nuo likutinės turto vertės	Pridedama koreguota skaičiuoklė (įvesties duomenys pažymėti geltonai; koreguoti parametrai/siūlymai – žaliai).
11.	Investicijų gražos sąnaudos nuo įmonės lėšomis sukurto reguliuojamo turto vertės ROI _t , Eur	Žr. pastabą Nr. 3	

